Piirivalveleht

Piirivalveameti väljaanne | oktoober 2003 | Nr 5 (29)

Eesti piirivalve nõustas taas Balkanimaade kolleege

Logistikateemalisel seminaril osalenud piirivalvejuhid Kalvi mõisas.

8.-12. oktoobrini toimus Eestis Balkanimaade piirivalveülematele suunatud logistika-alane seminar, mille korraldasid Genfi armeekontrolli keskus (DCAF) ja Eesti piirivalveamet.

Interaktiivse seminari teemaks oli piirivalve tegevuse logistiline toetus.

Üritusel tutvustasid Eesti piirivalve eksperdid seminarist osavõtjatele Eesti piirivalve logistilise toetuse põhimõtteid ning elektroonilise valve ja maismaapiiril kasutatavate IT-süsteemide rajamisest saadud kogemusi. Eraldi käsitleti olukorda Eesti ja Venemaa vahelisel piiril kui tulevasel Euroopa Liidu välispiiril ning Eesti ja Läti vahelisel piiril kui tulevasel sisepiiril. Lisaks tutvustasid oma logistikasüsteemide põhimõtteid ning elektroonilise valve ja IT-süsteemide rajamisest saadud kogemusi Saksa, Soome ja Ungari piirivalvete ning Sloveenia piiripolitsei esindajad. Külalisesinejana esines seminaril ettekandega Eesti logistikaühingu esimees Illimar Paul. Seminaril osalejatele tutvustati Eesti piirivalves kasutatavat piirikontrolli- ning side- ja valvetehnikat, vormivarustust ja transpordivahendeid. Külalised tutvusid Muraste piirivalvekooli ja Põhja piirivalvepiirkonnaga ning külastasid Eesti-Vene piiril Narva ja Värksa kordoneid ning Narva ja Koidula piiripunkte. Seminarist võtsid osa Albaania, Makedoonia, Serbia, Montenegro, Horvaatia ja Bosnia-Hertsegoviina piirivalveorganisatsioonide juhid. Ekspertidena osalesid seminaril peale Eesti piirivalve veel Soome ja Ungari piirivalvete ning Saksa ja Sloveenia piiripolitsei juhtivad töötajad. Eestis teistkordselt toimunud seminari eesmärgiks oli tutvustada Balkani riikide esindajatele Eesti kui taasiseseisvunud ja tänaseks Euroopa Liiduga liituva väikeriigi kogemust piirivalveorganisatsiooni ülesehitamisel ning arendamisel. Seminari rahastas Genfi armeekontrolli keskus, selle töörühma juhtis Andrus Öövel, üks Eesti piirivalve taasloojatest. Eelmine Eestis korraldatud Balkani-maade piirivalveorganisatsioonide juhtidele mõeldud seminar toimus möödunud aasta augustis.

Urmo Kohv

Piirivalve esitles uut väikelennukit Cessna 172R

17. oktoobril esitles piirivalve lennusalk uut neljakohalist väikelennukit Cessna 172R, mida hakatakse kasutama patrull- ja vaatluslendudeks piiril, aga ka lühemateks transportlendudeks ja lennutreeninguks. Peale piiri valvamisega seotud lendude saab lennukit kasutada veel metsatulekahjude ja keskkonnakahjustuste avastamiseks ning jälgimiseks, samuti inimeste otsinguks maal, merel ja piiriveekogudel. Cessna 172R lennukaugus on 1000 kilomeetrit, lennukõrgus 4000 meetrit ja kiirus 180 kilomeetrit tunnis. Väikelennuk sobib öölendudeks ja lendudeks piiratud nähtavusega ilmastikutingimustes ning tema kasutuskulud on madalamad kui helikopteril. USA-s valmistatud, esialgu 3,3 miljonit krooni maksnud lennuki hind tõuseb lisavarustuse paigaldamisega ligikaudu 4miljoni kroonini. Lennuk on kavas varustada ühe lisaraadiojaama, koordinaate fikseeriva filmimistehnika ning öövaatlusseadmetega.

Urmo Kohv

Fotokonkursi võitja oli Aare Evisalu

Fotokonkurssi Piirist piirini korraldab piirivalveameti pressijaoskond juba 5ndat aastat. Läbi aegade on konkursile oma töid esitanud ka piirivalveameti staabiülem kol Aare Evisalu, kes oli selle aasta fotokonkursi vaieldamatu võitja. Esitatud 3st seeriast ja 5st üksikfotost saavutasid auhinnalise koha kaks seeriat ja kaks üksikfotot. Auhinnad jaotusid vastavalt:

Seeriafotod:

1. Kol Aare Evisalu, Piirivalveamet, tööga "Piiriülevaatus"-1200EEK
2. N-vbl Tarmo Talts, Pärnu PVP, tööga "Otsime koos"-800EEK
3. Kol Aare Evisalu, Piirivalve- amet, tööga "Perepäevad 2003" -500EEK

Üksikfotod:

1. Kol Aare Evisalu, Piirivalveamet, foto "Kadri"-700EEK
2. Ltn Marek Laanisto Pärnu PVP, foto "Piirimärk 399"-500EEK
3. Kol Aare Evisalu, Piirivalveamet, foto "Kolleegid"-300EEK

Fotode hindamisel osalesid mjr. Urmas Tensing, mjr. Raivo Terve, mjr. Arvo Reinsalu, lpn Urmo Kohv, vbl Taavi Mandriks, fotograafid Aivo Kärbo ja Jaan Rõõmus. Viimane soovib fotokonkursile suuremat osalejate arvu.

2xAare Evisalu

Identiteedi pikanäpumehed saavad andmed dokumendikoopialt

Kergekäeliselt dokumendikoopiaid jagavad inimesed riskivad identiteedi kaotamisega. Sõiduki dokumendi koopia edastamine on tingimata vajalik vaid autoregistrile, sõidukimüügi- ja liisingufirmale ning liikluskindlustusele. Mujale tuleks vajaduse korral oma andmeid edastada kas suuliselt või kirjalikult.

Paari aasta jooksul piirivalveametis uurimise all olnud juhtumite põhjal kasutasid vargad tavalistele inimestele - uute autode omanikele või liisingufirmadele kuulunud ja andmebaasidest varastatud andmeid. Saadud autode andmete kohaselt tehti varastatud autodele kvaliteetselt võltsitud dokumendid, antud juhul täielikult võltsitud Eesti registreerimistunnistused, mis olid trükitud originaalidega samas trükitehnikas.

Tavakontrolli teostav piirivalvur ei oska (kui tegemist ei ole just tehnikaga hästi varustatud dokumendispetsialistiga) kvaliteetselt võltsitud sõiduki registreerimistunnistust kahtlustadagi. Ja kui ka Eesti piirivalve kolleegidele saadetud päringule kahtluse all oleva sõiduki kohta vastatakse, et antud sõidukiga "probleeme ei ole", on varas pääsenud.

Samal ajal sõidab Eestis ringi auto tegelik omanik, aimamata, et tema sõiduki andmeid kasutab kurjategija.

Põhjuste kohta, kuidas vargused teoks said, vastas piirivalveameti reisidokumentide hinnangu keskuse ohvitser Heigo Vija, et andmete vargus ei pruukinud toimuda ilmtingimata autoregistri vahendusel, vaid alguse saanud hoopis sõidukiomanike kergekäelisusest oma dokumendikoopiate jagamisel. Samuti ei olnud tegu varastatud blankettidega, vaid originaalidega samas trükitehnikas trükitud dokumentidega. Vija sõnade kohaselt näitab see seda, et kontroll on tihedaks läinud ja varastel pole olnud muud võimalust kui soetada omale trükikoda.

"Kui inimene omab sõidukit, siis soovitaksin järele mõelda, palju ja kuhu oma sõiduki andmeid jagada. Poodi, liisingu- või kindlustusfirmasse, hoolduses-se, parklasse, teenindusjaama… Väga põhjalikult teie dokumendiandmeid uurivale inimesele võib alati esitada küsimuse, aga milleks?" ***Järg lk 4***

Lühiveerg

Võltspassidega pangaröövlid

Piirivalve infotöötajad tabasid 8. oktoobril Tallinna reisisadama piiripunktis kaks võltsitud passe kasutanud Leedu kodanikku.

1984 sündinud Petras ja 1985 sündinud Donatas saabusid sama päeva hommikul Eestisse Ikla piiripunkti kaudu, kasutades õigeid Leedu kodaniku passe. Eestist plaanisid nad Soome lahkuda reisilaeval „Nordlandia“. Meestele oli rakendatud Põhjamaadesse sissesõidu keeld, kuna mõlemad olid seotud 2002. aastal Soomes toimepandud pangaröövigа.

Mehed peeti Tallinna reisisadamas kinni vahetult pärast dokumentide kontrolli läbimist. Spetsialistide hinnangul olid passid nii hästi võltsitud, et ilma vastavaid erivahendeid kasutamata oleks neid olnud väga raske avastada. Hilisema asjaolude uurimise käigus selgus, et oma õiged passid olid nad kilekotis peitnud reisisadama piiripunkti lähedal asuvale tühermaale kivi alla. Mehed anti üle Tallinna Kesklinna politseile.

Viis kilo moonikupraid

7. oktoobril pidasid piirivalvurid Peipsiääre vallas Kolkja külas kinni sõiduauto viie inimesega, kelle juurest leiti ligi viis kilo moonikupraid. Kell 14.50 piirivalve patrulli poolt kinnipeetud sõiduauto Ford Escort läbivaatusel avastati sõidukist tagavararatta juurest kilekott ligi viie kilo moonivarte ja -kuparde-ga. Auto roolis oli juhiloata tallinlane Pavel (1985), kaasreisijatena viibisid sõidukis Tallinna ja Ida-Virumaa elanikud Jelena (1963), Anja (1983), Aleksandr (1982) ja Aleksei (1982). Piirivalvurid andsid seltskonna üle politseile.

Hooletud kalurid taas hädas

12. oktoobril toimetasid piirivalvurid Peipsi järvel kaldale kaks paadimootori rikke tõttu hätta sattunud kalameest. Kell 19.25 sai piirivalve teate, et Peipsi järvel Praagast 2-3 kilomeetrit Kalli jõe suudme suunas vajavad abi kaks kalameest, kelle mootorpaadi Kazanka mootor ei käivitu.

Otsinguid alustanud piirivalvurid leidsid hädalised kell 20.40 Kalli jõe suudmest ühe kilomeetri kaugusel ning toimetasid nad Varnja kordonisse.

Päästetud Anderi (1966) ja Andruse (1961) seletuse kohaselt ütles nende paadi mootor üles aku tühjenemise tõttu.

Vale mees vales kohas

10. oktoobril tabati Tallinna lennujaama piiripunktis võltsitud Eesti kodaniku passi esitanud Venemaa kodanik.

Kell 22.45 kinnipeetud Vene kodanik Viktor (1967) oli Inglismaalt välja saadetud 1968. aastal sündinud Eesti kodaniku Andrei nime all. Segaduse põhjustas asjaolu, et mees oli Inglismaal taotlenud elamisluba fotovahetuse teel võltsitud Andrei passi alusel. Et Suurbritannia talle elamisluba ei andnud, saadeti ta kui arvatav Eesti kodanik Eestisse. Kuna Viktor deporteeriti ilma saatjateta ning lennufirma töötaja tagastas talle dokumendid juba transiittsoonis, avanes mehel võimalus proovida sama võltspassiga Eesti piiri ületada. Lennujaama piirivalvurid tuvastasid võltsingu ja pidasid seaduserikkuja kinni.

Hilisema uurimise käigus tunnistas Viktor, et on Venemaa kodanik ning et tal puudub Eestiga igasugune seos. Võltsitud Eesti kodaniku passi olevat ta ostnud Lätist, Riia linna turult. Samas organiseeriti talle ka töö ja sõit Inglismaale.

Isik anti üle Ida Politseiosakonnale, kes algatas tema suhtes kriminaalmenetluse. Pärast karistuse kandmist saadetakse mees tema õigele kodumaale.

Urmo Kohv, Maarja Sinilaid

Piirivalveveteranid 30ndatel aastatel Eesti-Vene piiril

Tiiu Leis

Tänavu 90ndat juubelit pidanud ***JOHAN KÜNNAPUU*** andis 1939. aastal piirivalve teenistusse astumise avalduse kõigisse viite piirivalvejaoskonda.

“Piirivalves töötas üks poiss, keda me tundsime, ta aitas meil sõbraga piirivalvesse avaldised kirjutada. Jaoskonna ülem kolonel Viilup oli seepeale ütelnud: “Kumb on kumma päält avaldise maha kirjutanud? Arvan, et kapral seersandi pealt, kutsume tolle ette!” Katsetel lasti kirjutada kirjand “Mis vahe on kaitseliidul ja sõjaväel?” Mulle tuli kirjandi peale vastus, et kui soovite piirivalvesse tulla, siis Tallinnas on eksam ja nii-naasugused dokumendid vajalikud. Sõbra käest sain juhtnööre, et katsetel küsitakse piirivalveülema nime... Välja oli kutsutud kokku 80 poissi. Arstlikus komisjonis aeti kõik röntgeniga läbi, lasti kükitada, vaadati palju kopsumaht ja silmanägemine näitab, lõpuks veel jõutõmbamine. Tervise poolest tulin läbi.

Kirjalikuks tööks anti pool tundi aega, 28 küsimust vastata, kolm ülesannet lahendada ja elulookirjeldus. Ühele küsimusele jäi vastamata, et kui pikk on meremiil meetrites. Teadsin küll, et üle 700 meetri, koolis õppisin, aga täpselt ei teadnud ja ei hakanud kirjutama. Siis olid kõik säänsed küsimused - suuremad tulekahjud, loodusõnnetused, tehnika areng ja kes on Eesti sõjakangelane. Aga toda ma teadsin. Lugesin Eesti sõjaväeajakirja “Vabadussõja lood” ja seal oli öeldud, et Kuperjanov oli ainukene. Peale minu ei teadnud seda keegi.

Kui muidu käidi kursustel kolm kuud, siis meie saime kõik kätte kuu ajaga. Tallinnast suunati mind Petseri jaoskonda Peipsi äärde.

Püssikuulide ette? No nii palju oli, et marutaudi ajal pidime kõik hulkuvad kassid ja koerad ära hävitama ja viimati tuli küsimine, et palju oleme lasknud ja kui ei ole lasknud, mis pärast ei ole? Too oli juba käsu mittetäitmine. Läksimegi kõik külla õkva kassijahile. Mõned venelased andsid meile lausa korviga ette.

Kord läksin pühade hommikul Pukale ja küla lõpus oli mägitee ja 10nes kontrollpunkt. Vaatan, kass istub mätta otsas keset teed ja kui ülemus peaks nüüd tulema ja mul kass istub tee otsas… Ma mõtli, et hirmutan ta ära. Teadsin, et ta pole hulkuv, aga nii kui ma paugu ära andsin, jooksis kass ära, kuid maja juurest august tuli venelasi välla nigu mesilasi… naised kõik sülelastega ja kae kus oli julgus - hulgakesi piirasid mu ümber. “Kas tahtsid kassi lasta?” küsisid. Kõnelsin küll ilusti, kuid nad ei kuulanud ja olid kurjad ja kurat, juba patsutasid kõrvale. Ma jooksin viis-kuus sammu tagurpidi kaugemale, panin püssi kaitsevinnast valla ja kamandasin käed üles. “Enam liigutada ei tohi, tollele kohe lasen!” Ütlesin veel, et: “Arvestage, ma olen tunnimees, te peate minu korraldust kuulama, aga mitte mina teie!” Nad tõstsid käed üles ja poolel teel Kõrgessaare kordonisse hakkasid hädaldama ning paluma, naised nutma. Pidasin lõpuks kinni ja ütlesin: “Mul ei ole õigust teid valla lasta, aga kui peate sõna, et kellelegi ei kõnele, et olen teid vabaks lasknud…” Mehed tulivad kõik korraks minu ette ja visasivad mütsid maha, kummardivad ja tänasivad.

Piiririkkujad

Olin üksinda kordonis kui tuli suurt kasvu keskealine mees. Tema tahab saare (Piirissaare/toim) peale sõidu luba. Kolmepäeva loa võisime me anda. Tal olid kirjud pikad põlvini sukad ja kott seljan. Ma küsisin, et mis otstarbega, võõras miis? Ta võttis omakorda loa välja (arvatavasti Tartu ülikooli juures töötav loodusteadlane). Jah, luba oli, ülikooli mann Tartust antud. Aga ma jäin ju mõtlema, et eraisik - too pidi ju ette teadustama. Teadust ei ole ja too nii äkki ilmub? Aga üksi ei julgenud midagi talle teha kah, isikutunnistus oli õige ja Tartust luba, pitsat all ja kõik. Ütlesin talle niimoodu: “Saad küll loa, aga mul pole siin dokumente täita. Mine välja ja oota!” Võtsin siis telefoniühenduse rajooniohvitseriga, lugesin isikutunnistuse ette. Too ütles, et uuris Tartust järgi ja sealt tuli vastus, et sellist meest neil kirjas ei olegi.

No mis ma teen? Teised lubasid mootorpaadiga appi tulla, millal nad ükskord jõuavad… Ega midagi, andsin algul loa ja dokumendi mehele kätte, kuid hiljem võeti ta järvel kinni ja anti üle poliitilisele politseile.

Venelased Eestisse

Kui venelased Petserimaal 1939 sügisel Eestisse sisse tulid olime postil, post asus kõrgel kaldal ja maa piiril oli näha, kuidas teisel pool tuled särasid. Arutasime omavahel, et mis see võiks olla, Venel on ju mittekallaletungi pakt sõlmitud ja meie kallale nad ei tohiks tulla.

Olime kokku leppinud, et kui laeva plinktuli põleb, tuleb ruttu kordonisse minna. Jooksime Kõrgessaare kordonisse, seal öeldi, et valvur ja rajooni ülem tahavad rääkida. Sel ajal oli seal van-ltn Treial ülemaks. Veebel Põllu oli jaoskonnast kohale tulnud ja ütles, et enam härratada ja prouatada ei tohi, kõik on nüüd seltsimehed. Kes tahavad, saavad puhkust. Kraamisimegi asjad kokku ja põrutasime kalavenelase mootorpaadiga minema.

Petseri jaoskonnas oli pilt kurb, koertekursuse kursandid koos naiste ja lastega võeti rivisse ja öeldi, et on vabad. Naised nutsid. Jaoskonna õppekordoni seersant ja sekretär olid rivist välja löödud, plaaniti mahalaskmist. Ma olin seal erariides, mu enda saare (Piirissaare) pealt venelane kõndis mu järel ja korrutas, et lase veel kassi! Piirivalvuritele anti käsk siiski korda edasi pidada, kui uus korraldus tuleb. Koerad toodi Läti piirile, kuid minu arvates sõjaaeg polnud enam see leib.

Hing läks täis, inglane lubas abiks tulla, kuid ei tulnud. Me ei teadnud, et Venemaa on Saksamaaga salalepingu sõlminud ja kokkumängu teevad. Kui mõtlema hakata, olid meil ju vene püssid ka.

Tiiu Leis

102-aastane piirivalveveteran ***ELMAR SUIGUSSAAR*** istub oma Valga kodus laua taga, kuhu tütar on asetanud raamatu Eesti ja Maailm XX sajandi kroonika ning mida Elmar ikka ja jälle lappab. Kõige rohkem huvitavad teda aastad 1900 ja 1901. Eesti piirivalves teenis Elmar alates 1923st kuni 1927nda aastani Petseri jaoskonnas, vaheldumisi viies kordonis - Tiistes, Sagriivies, Sabaabias, Irboska jaamas, Riia-Pihkva kiviteel. “Eks see piirivalve oli tol ajal üks omamoodi asi. Piiri tuli valvata, siiski oli igasugustel asjameestel vaba voli tulla üle piiri kuni ühe kilomeetri kaugusele. Pealegi ilma dokumentideta,” rääkis Elmar Valga piirivalvurile Vello Jaskale. Oma teenistusest mäletab ta kõige enam seika, kus venelastega suuremaks kõmmutamiseks läks - kurikuulsat lambasõda…“Öösel oli venelastel palju mehi piiril, vahest ka lasksid meie poole, pool-tohmanid. Siis ei saanud muud, kui lasid pikali maha. Mul tuleb meelde üks lammaste sõda, mis sai venelastega peetud. Meie lambad said läbi katkise traataia vene poole ja läksid vene lammastega segi. Venelane siis laskis oma lambaid ja meie nende omi,” rääkis piirivalveveteran Suigussaar. Hiljem, kui piirivalvurid söandasid rukkist peidust välja tulla, selgus, et kummalgi pool oli maha lastud kolm lammast. Tema jutu järgi toodi sel ajal salakaubana Venemaalt Eestisse kõige rohkem lina, kulda ja hõbedat. Lina olevat toodud lausa rongide kaupa.

10. juulil 1913 sündinud ***JÜRI ALEKAND*** töötas piirivalves 1936.-1938. aastatel. “Piirivalvesse läksin kohe peale ajateenistust. Mu õel oli tuttav, kes teenis piirivalves. Piirivalvel oli oma kool, nagu ka politseil. See asus Irboskas, Petseri õppejaoskonnas. Ülem oli Vabadussõjas osalenud kolonel Viilup.

Kooli kontoris olnud sõber sokutas mu Läti piirile Krabile. Mul oli seal väike arusaamatus, noor mees, poissmees pealekauba, tüdrukutega tekkis väike… Pärast seda oli sõit sees, millalgi talvel Pihkva järve äärde Allikmäe kordonisse.

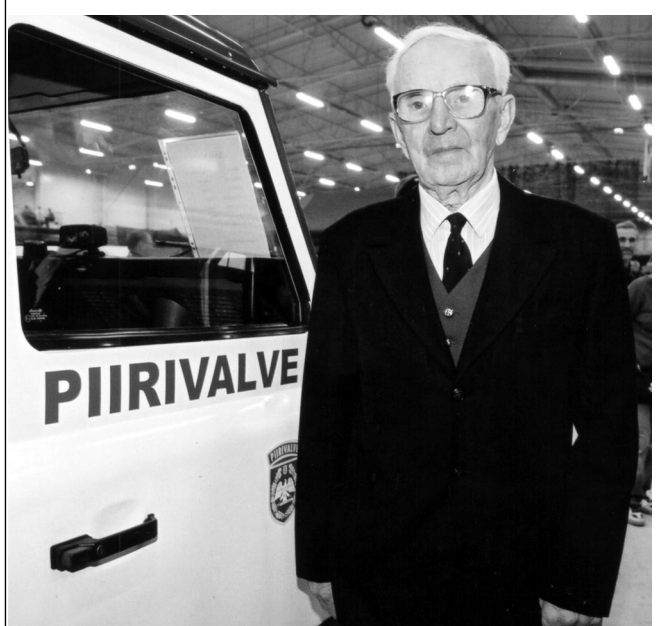

Allikmäe kordon asus madalas vene majakeses. Kaks tuba, milles olime kuuekesi, seal me elasime, magasime, tegime süüa ja sõime. Ahju polnud, ainult pliit väikese truubikesega.

Traataed oli piiril Pihkva järvest kuni Lätini välja. Aed oli kaks või kolm rida traate, lisaks veel okaspõõsad. Jäneselgi oli raske läbi minna. Meie poolel oli veel väike kraav ja niidetud mururiba. Koeramees käis hommikul väikse valgega piiri läbi ja tuli tagasi.

Piiri valvamise toimkond kestis neli ja pool tundi. Käidi jala, hobust ega ratast ei kasutatud. Üks mees tuli, teine läks välja. Siis sai olla paar-kolm tundi kordonis ja tuli jälle minna. Nii see ringiratast käis. Ei ilm ega miski ei lugenud, kas siis tuiskas või oli pime… Kui öösel tuli välja minna, siis käisime maad pidi (maismaapatrullis), aga päeval olime vahitornis. Torn oli umbes 14 m kõrge, sel oli kaks astet. Üleval oli platvorm koos piiretega kolmest küljest ja väike kandiline katuse ja akendega putka oli seal ka, ümber mille sai käia. Meestel oli üles tehtud kividest plate, kuhu sai küdeva söepaja panna, nii oli talvel külmaga soojem. Tornis oli binokkel ja kordoniga ühendatud telefon.

Öösel ei tohtinud toimkonnas ei suitsu teha ega tikku tõmmata, sest teispool piiri olid ka valvurid. Venelased ei käinud teenistuses üksipäini, ikka rohkem korraga. Ühte vist ei juletud panna, et äkki hakkab üle piiri meiega juttu rääkima…

Talvel olid jalas vildid ja seljas soe riietus, suvel saapad ja pikad püksid. Kuub oli ja lips käis ka ette.

Post saadeti kordonist kordonisse lukustatud nahast portfelliga, võti oli ainult kordoni ülemal. Posti saabumisest teatati ette, siis läks üks mees teise kordoni piirini välja, kus oli teine mees vastas.

Ükskord talvel, jõulude ajal, panin suusad alla ja Pihkva järv oli täitsa paksus udus, võis kergesti eksida. Sõitsin välja, portfell kaasas, et saan ruttu tagasi. Udu oli nii paks, et eksisin, tegin ringi sisse ja jõudsin kor-

Välispiiride problemaatika ja Schengeni ruumi kujunemine Euroopa Liidu õigusruumis

Amsterdami Lepingu mõjud Eesti ja teiste liituvate riikide piiridele

Ago Tikk

Kui liikmesriikide puhul tõdesime, et automaatse integreerimise läbi oli saavutatud võit nii poliitilises kui majanduslikus mõttes, siis nii Eesti kui teiste liituvate riikide puhul tuli tunnistada, et nendele riikidele tähendab see liitumisteekonna pikenemist mõnegi aasta võrra. Selline viivitus tuleneb eelkõige Amsterdami Lepingu lisaprotokollis sätestatust, mis käsitleb Schengeni õigustiku (*acquis*) integreerimist EL õigustiku ühisosaks ja mille artikkel 8 sätestas, et "*Schengeni acquis ja sellest tulenevaid institutsioonide poolt võetud edasisi tegevusi käsitletakse kui acquis, mida aktsepteeritakse kõigi kandidaatriikide poolt liitumishetkeks selle täies ulatuses*". Lahtimõtestatuna tähendas see olukorda, kus kandidaatriikidel pole enam võimalik ühineda esmalt ELga ja seejärel asuda taotlema enda ühendamist Schengeni ruumiga, vaid eeltingimused ühinemisel peavad olema täidetud samaaegselt faktilise ühinemise perioodiks. Samal ajal võiks seda vaadelda kui olulist sammu kvaliteedi, mitte kvantiteedi suunas. Kui kõik kandidaatriigid suudaksid rakendada nüüd juba ühtseks inkorporeeritud õigustikku selle täies mahus ja ilma mööndusteta, siis tähendaks see võrdväärsete ja omavahel hästi koostööd tegevate institutsioonide üheaegset lisandumist, mille läbi moodustuv liit või selleks ajaks juba [kon]föderatsioon ainult tugevam saab olema.

Niisiis Schengeni õigustiku kohaldamisega, kui ühe põhilise eeldusega ELga ühinemiseks on kandidaatriigid asetatud olukorda, kus neile on surve oma välispiiride tugevdamiseks suhteliselt kõrgetele õiguslikele, organisatsioonilistele ja tehnilisele tasemele, mida õigustik ette näeb. Eelkõige tähendab see seda, et kandidaatriigid peavad oluliselt tugevdama kontrollmeetmeid oma välispiiridel. Eesti, Läti, Leedu, Poola, Ungari ja Slovakkia puhul tähendas see kontrollmeetmete tõhustamist ja kontrolli tugevdamist isikute, sõidukite ja kaupade liikumise, viisade väljastamise ja teiste piiride ületamisega seonduvate protseduuride ettevalmistamisel ja teostamisel eelkõige idapiiridel. Üheltpoolt vaadatuna tundub selline protsess olevat täiesti seaduspärane, teisalt pidid kandidaatriigid oma liitumiseelsete tegevuste planeerimisel pidevalt silmas pidama, et tegelikkuses võivad idasuunalise värava "tugevdamise" tagajärjed olla ettearvamatud.

Väga lihtne näide oleks nõue ühtse nimekirja rakendamiseks nende riikide osas, kellel on nõutav viisa EL riikidesse sisenemiseks. Millise terava välispoliitilise probleemi oleks see võinud tekitada näiteks Venemaa ja nende riikide vahel, kelle vahel veel kuni 2002. aastani toimis viisavaba liikumine või piiriäärsete alade elanike lihtsustatud piiriületuskord! Polnud välistatud, et selline äärmuslik tugevdamine, eriti kui seda oleks saatnud poliitiliselt vale rõhuasetus, võinuks lõppeda tänaseks olemasolevate ja üle piiride toimivate majanduslike, etniliste ja poliitiliste ühenduste läbilõikamisega, mis aga juba oma olemuselt oleks väga ebadiplomaatiline samm. Praktilise näitena viitab autor kuni 2003. aasta aprillini päevakorras olevale "Kaliningradi küsimusele", mille kohaselt Venemaa taotles soodusrežiimi saavutamist sellekohase eraldi reisidokumendi kehtestamise läbi, mis võimaldanuks Venemaa Kaliningradis resideerivatel kodanikel liikuda läbi Leedu ehk tulevase Schengeni ruumi territooriumi oma sünnijärgsele emamaale.

Vaatamata sellele, et Eesti ja Venemaa vahel rakendus 9. septembrist 2000 täielik viisanõue, ei tähendanud see viimatinimetatud probleemi olematuks muutumist Eesti jaoks, kuna Venemaa taotles sellise dokumendi laiendamist ka Eesti ja Läti territooriumite suhtes, mida oleks võimalik transiidina läbida. Ühe ohuna nende riikide julgeolekule oli asjaolu, et algselt sooviti Venemaa poolt liberaalset lubatähtede süsteemi, mille kohaselt selle rakendumisel oleks transiidina läbitavatel riikidel olnud praktiliselt võimatu tagada illegaalse migratsiooni tõkestamist ühelt poolt ja välismaalaste riigis viibimise seaduslikkuse kontrolli teiselt poolt. EL, Leedu ja Venemaa vaheliste läbirääkimiste ning EL ja kandidaatriikide vaheliste konsultatsioonide tulemusena anti Nõukogu poolt 14. aprillil 2003 välja määrus, mis kehtestas uute reisidokumentide liigina transiidi ja raudteetransiidi dokumendi, mille väljastamise ja rakendamise tingimused on vastavuses ühtses käsiraamatus ja ühistes konsulaarjuhistes toodud viisade väljastamise põhimõtetega. Selliste sündmuste kulu määramatuks ajaks edasilükkumine võinuks viia olukorrani, kus kohalikud ja regionaalsed turud idapiiridega piirnevatel aladel; ühel pool piiri elavate rahvusvähemuste suhted oma teisel pool piire oleva etnilise kodumaaga ja poliitilised suhted piirnevate mitte-EL liikmesriikidega võinuks saada tõsiselt mõjutatud.

Nimetatud ohule on viidanud ka EL laienemisega kaasnevate mõjude uurimiseks moodustatud töögrupp, mis oma lõpparaportis märkis muuhulgas, et käsitledes ainuüksi sellist organiseeritud kuritegevuse tegevusvaldkonda nagu seda on üle piiride toimiv inimkaubandus, leiti, et "tugevam piirikontroll võib ainult soodustada hindade tõusu ja kasumite suurenemist selliste kriminaalset iseloomu omavate kaubandustegevuste puhul".

Tänaseni ei ole EL teinud kandidaatriikidele mingeid mööndusi, mis võiksid kuidagi moodi pehmendada teatud punktides nõudeid kontrolli rakendamise osas välispiiridel. Samas tulenevalt sellisest EL-poolsest jäigast positsioonist ei ole enamik kandidaatriike (Eesti sealhulgas) käimasolevate liitumisläbirääkimiste käigus taotlenud mingeid märkimisväärseid üleminekuperioode või erandeid. Seejuures on EL institutsioonid enesele teadvustanud, et kandidaatriigid on juba saavutanud edu ettevalmistuste käigus.

Autori arvates olid EL ja selle liikmesriigid Amsterdami Lepingu sõlmimise ajaks 1997. aastal leidnud ennast ebamugavas seisus, kuna ühelt poolt sundisid neid taga nende huvi ja poliitiline kohustus sujuva ühinemisprotsessi tagamiseks ning teiselt poolt pidid nad tagama potentsiaalse turvalisuse riski miinimumini viimise, selliseks puhuks, kui uued liikmesriigid ei suuda tagada piisavat kontrolli taset oma välispiiridel.

Tänasel päeval koheselt kandidaatriike EL integreerides, ilma, et viimaste poolt oleks tagatud adekvaatne piirikontrollirežiim, tähendanuks liikmesriikide poolt määramatut riski võtmist siseriiklikku julgeolekut ja turvalisust silmas pidades. Seetõttu on kohese ja viivitamatu laienemise idee autori arvates ilmselt olnud riskantne, eriti kui võtta arvesse mõnede kandidaatriikide sisuliselt olematut piirivalve-organisatsiooni ja tehnikat, on seega ka olemas täielik objektiivne põhjus, et miks veel paljud tänased liikmesriigid sellisele liitumisvormile vastu seisavad. Hetkel jääb EL uute idapiiride ülesehitus peamiseks väljakutseks nii kandidaatriikidele, kui tänastele liikmesriikidele.

Järgneb

---

doni juurde tagasi…lõpuks kui post vahetatud sain teise mehe käest sõimata, et ta pidi ühe koha peal seistes külmetama.

Venelased tükkisid aeg-ajalt ikka üle, piiril juhtus sagedasti üht-teist…Naaberkordoni piiril oli üks mees üle tulnud. Meie piirivalvur läks koos oma koeraga teda otsima. Koer võttis jäljed üles ja viis tallu, mille rehetoast parte pealt saivad rikkuja kätte. Viilup oli autoga samuti talu juurde tulnud ja tahtis piirivalvuri koos koeraga kordonisse sõidutada, aga koer oli Viilupi peale nii tige, et ei saand autosse võttagi, pidid ikka jala tagasi minema.

Ühel suvisel pühapäeval olin vahitornis, kui mööda rada tuli tüdruk ja küsis eesti keeles, kas ta üles torni võib tulla. "Palun väga, kui ei karda redelit pidi ronida, siis küll." Hiljem teatas kordoni ülem, et järve juurest on keegi üle tulnud. Kohalikud inimesed olid öelnud, osadele neist maksti info eest. Ülem küsis minu käest, et kus ma olin, me võtsime rikkuja, noore poisi, kinni. Aga tüdruk võttis ju minu tähelepanu... Sain sõimata ja pidin poisikese jalgrattaga kinnipidamisruumist ära viima. Oli selline kõhnakene, andsime talle veel süüagi. Ei teagi täpselt kuidas ta üle tuli, vett mööda või traataia alt...

Ülar Vomm

Tervituseks – VALVEL!

18

Kuna õpetaja Haamer ei olnud veel kohale jõudnud, tuli rikkuda tseremoonia järjekorda ja alustada naelte lipuvardasse löömist enne õnnistamist.

Rivistusel selgitasin mikrofoni kaudu pealtvaatajatele lipunaelte löömise traditsiooni ja rituaali. Hakkasin ameti ja nime pidi lööjaid laua juurde kutsuma, alustades presidendist. Presidendi adjudant, kiire noormees, pani aga lipu enneaegselt lauale ja mul tuli konstateerida fakti öeldes, et naelad juba lõid Eesti Vabariigi President Lennart Meri ja peaminister Mart Laar. Alates siseminister Lagle Parek'ist toimus naeltelöömine korrapäraselt. Naelte löömise ajal saabus, Jumal tänatud, ka

õpetaja Haamer, kes lipu õnnistamisel muu hulgas mainis piirivalve rasket majanduslikku olukorda ja et ka auto, mis oli tema kohale sõidutamiseks eraldatud, oma vanade kummide tõttu polnud võimeline libedal teel vajaliku kiirusega sõitma.

Tseremoonia lõppedes toimus paraadmarss ja ühine Balti riikide sõdurite jalutuskäik lippude ja relvadega orkestri saatel läbi Tallinna vanalinna. Sealt siirduti otse pidulikule jumalateenistusele Toomkirikusse, kusjuures relvad paigutati kiriku ajaloolisse relvade hoidlasse. Õhtul oli sõdurpoistel relvavendluse pidu koos neidude ja õllega Tallinna matkamajas, ülemustel aga koosviibimine koos välismaa ohvitseridega Burmani Willas.

1. novembril, Eesti piirivalve juubeliaastapäeval toimus ajalooline paraad 96%lises venekeelses ja venemeelses Narva linnas Peetri väljakul. Pealtvaatajateks olid põhiliselt venelased ja enamuses teadagi Eestile ebasõbralikud. Paraadi rivistajaks oli Narva kordoni ülem Jüri Teslenko, juhatajaks major Ralf Nellis. Paraadi vastuvõtjaks pidi olema siseminister Lagle Parek. Koosseis oli ettenähtud välja panna sama, mis oli Tallinna paraadil ja peale nende Remniku õppekeskusest 240 meest, Narva-Jõesuu õppekeskusest 150 meest, Narva kordonist 60 meest. Viru pataljonist oli kutsutud üks rühm 30 meest ja samapalju politseirügemendist. Kokku kolm orkestrit (piirivalve, Läti kaitseväe ja politsei), 23 rühma, 790 meest. Siseminister Parek hilines paraadile saabudes Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei koosolekult. Selle tõttu võttis paraadi kell 12 vastu piirivalve ülem major Andrus Öövel. Andrus Öövel on hingelt kaotsiläinud ohvitser, seda näitasid tema lennult omandatud sõjaväelaslikud käitumismaneerid, sõjaväelistel tseremooniatel esinemine ja liikumine.

Sütitava isamaalise kõne pidas Narva Eesti koguduse pastor hallipäine Elmar Kull. Eesti hümni laulmise järel ilmus äkki väljakule proua minister. Tervitas sõjamehelikult paraadi. Siis aga tekkis arusaamatus ja Eesti hümni mängiti teist korda. Sellel juhusel ei ole Eesti paraadide ajaloos kindlasti analoogi. Üldiselt oli uhke ja võimas paraad. Eriti olid vaimustatud Leedu, Läti ja teisedki ohvitserid Soomest, Norrast, Rootsist ja Inglismaalt. Nad said kõik sõna ja kiitsid eestlasi otsustavuse eest korraldada ohtlikus piirilinnas Narvas, vene piirist 500 meetri kaugusel suurejooneline paraad.

Oli Narvas veel üks tähelepanu vääriv moment. Lenini kuju alla, mis tol ajal seisis veel kindlalt platsil ja andis Narva ning Jaanilinna (Ivangorodi) venelastele moraalset tuge ja toetust, oli kogunenud hulgaliselt venekeelset rahvast. Venelased eelmainitud kuju all ajasid väljakutsuvalt kõvasti nn vene möla, mis enesest mõistetavalt oli Eesti Vabariiki ja toimuvat paraadi halvustav. Hüüti, et "poslednii raz vam zdess duraka valjat" (viimast korda teile siin lolli mängida). Üks meie piirivalve üksus nn reservkompanii, mis sõitis Narva leitnant Lembit Ilsjani juhatusel, ei jõudnud bussi avarii tõttu õigeaegselt rivistusele.

Reservkompanii poisid moodustasid eriüksuse, kuhu olid valitud võimekad, sportlikud, julged ajateenijad ja kus nad said tugeva füüsilise ettevalmistuse, individuaalse käsilahinguvõitluse treeningu, relvade kasutamise, laske- ja riviõpetuse. Nad olid, võib ütelda, piirivalve kaardiväeks. See üksus saadeti piirile sinna, kus oli kuumem. Üksus kandis musta baretti ja eraldusmärki piiriposti ette paigutatud mõõka hoidva kotka kujundiga. Kui nüüd Narva jõudes reservkompanii helkivate tääkide, ähvardava sõdurisammuga, hoogsa käteliikumisega rivi tagant ja venelaste eest oma kohale marssis, siis "vene jutt" vähemalt selleks päevaks oli Peetri platsil lõppenud.

(Lugu on kirjutatud aastal 1994.)

kol Johan Saar

Järgneb

SPORT

PV SKK võrkpalli meeskond läheb tulle Elioni Rahvaliiga Harju regioonis

Võistkonnad jaotati vastavalt eelmise hooaja tulemustele kahte tugevusgruppi. Kuna meie mehed eelmisel hooajal ei osalenud, on meeskond II grupis. Võistkonnad on jaotatud kahte alagruppi. Meie mehed said paigutuse "B" grupis. Alagrupikaaslasteks sattusid Keila VK, Jüri juunior, Haiba/Kernu, Raasiku, Türisalu, Saue VK ja Keila Pioneer. Omavahel mängitakse läbi üks ring. Võit annab tabelisse 2, kaotus 1 ning loobumiskaotus 0 punkti. Igast alagrupist pääseb regiooni poolfinaalidesse kaks paremat võistkonda. Juhul kui kaks või enam võistkonda kogub võrdse arvu punkte, määratakse paremusjärjestus omavaheliste kohtumiste geimide suhte alusel. Juhul kui ka need näitajad on võrdsed, võetakse aluseks üldine geimide suhe. Juhul kui ka see näitaja on võrdne, lepivad võistkonnad kokku lisamängu või tõmbavad edasipääseja selgituseks loosi. Kõikide mängude toimumisajad lepivad osalevad võistkonnad omavahel, vastavalt liiga korraldajate poolt ette antud ajakavale. Esialgse kava kohaselt toimuvad meie meeste mängud: 02.11 Keila VK–PVSKK, 09.11 PVSKK–Türisalu, 16.11 Jüri juunior–PV SKK, 23.11 PVSKK–Saue, 30.11 Haiba/Kernu–PVSKK, 07.12 PVSKK–Keila Pioneer, 14.12 Raasiku–PVSKK. Poolfinaalid 21.12 A1–B2, B1–A2

Poolfinaalide võitjad pääsevad Elioni Rahvaliiga teise etappi. Hoidkem siis omadele põialt!

Mati Jaeski

PV SKK juhatuse aseesimees

15. oktoobril võrdlesid laskmisoskust Eesti ja Soome 6-liikmelised ohvitseride meeskonnad. Kolmes kavas olnud harjutuses läksid arvesse 5 paremat. Meie klubi liikmetest olid võistkonda kaasatud Kaljo Lihulinn ja Andrus Rüütelmaa. Harjutuses 30 lasku lamades sõjapüssist, jagas Kaljo Lihulinn teist kohta ja teise koha sai ta ka harjutuses automaatpüss 10+10 lasku, kuid revolvrist lastud harjutuse 30+30 lasku eelviimane tulemus jättis ta kolme harjutuse kogusummas viiendaks. Kõikide harjutuse esikohad läksid Soome, nii nagu ka maavõistluse üldesikoht.

Identiteedi pikanäpumehed saavad andmed dokumendikoopialt *(algus lk 1)*

"Selle aasta algul peeti Saksa-Taani sisepiiril kinni Mercedes Benz C220CDI, ehitusaasta 2000, kuulus Edisson Grupile ja kasutajana oli kirjas ühe Eesti suurima kinnisvarabüroo juhtfiguur. Auto tegelik kasutaja puhkas samal ajal aga koduvabariigis ning oli väga häiritud kui ma talle helistasin ja küsisin: "Kas teie auto on reaalselt Eestis?". Saades kinnisvarategelaselt kinnituse, et see tõesti nii on, saatis Vija saksa kolleegidele teate, et seal esitatud dokumendid peavad olema võltsitud ning tegemist on varastatud autoga.

Kinnisvarajuhi sõiduki varastatud andmete põhjal oli valmistatud võltsitud registreerimistunnistus ning identiteet oli kantud varastatud sõidukile.

"Lõpuks pidin sakslastele selgitama, et auto tegelik kasutaja ei ole süüdi ja palusin neil tema nimi mustast nimekirjast maha võtta," ütles Vija.

Sama petusüsteemi kasutati ka 2000. aastal Läti idapiiril, kus varastatud auto tarbeks võltsiti samuti Eesti dokumente ja roolis oli eestlane.

Berliini lennujaamas leiti ühe läti mittekodaniku pagasi läbivaatamise käigus kaks komplekti täielikult võltsitud Eesti registreerimistunnistusi A4 formaadis A ja B osa, kus oli taas kasutatud Eestis reaalselt arvel olevate sõidukite andmeid. Tõenäoliselt mindi varastatud autole Saksamaale järele kui piirivalvurid plaani luhta ajasid... Lisaks leiti kurikaela asjade hulgast veel võltsitud Läti pass ja Eesti juhiluba.

Vija oletab, et tõenäoliselt on sellised kuritegelikud momendid käibel olnud ammu, kuid siis võltsiti dokumente robustsemalt. Täielikult võltsitud registreerimistunnistus viitab sellele, et autoregistrist ei ole võimalik kuritegelikul teel dokumente hankida. "Varem juhtus ka nii, et sõiduk polnud veel Eestisse saabunudki, kui talle juba registreerimistunnistus oli väljastatud.

"Sõiduki identiteeti on võimalik varastada ka näiteks tänaval, sest mõned Euroopa autotootjad on tehasetähise paigutanud sõiduki esiklaasi alla nähtavale kohale. Kui varas pääseb ligi autoregistrile ja tehasetähise saab näiteks tänaval seisvalt autolt, siis dokumendid trükki ja teele…"

Tiiu Leis

Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu

14. oktoobril toimus Muraste Piirivalvekoolis EPOK üldkoosolek, kus osales külalisena Eesti kaitsejõudude peainspektor, EKJ Peastaabi ohvitseridekogu esimees kol-ltn Einar Laigna.

Hääletamine toimus esmakordselt mandaatidega, uueks revisjonikomisjoni esimeheks valiti kpt Tõnu Lauter, liikmeteks kpt Aivo Pinte ja van-ltn Aare Pildre. Teiste küsimuste seas arutati Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu põhikirja muudatusi, 2004. aasta eelarvet ja kalenderplaani.

Rahvusvaheline sõjaõigus

Läbi ajaloo on inimkond sõdinud. Alguses lihatüki, koopa ja tule pärast; hiljem maa pärast, mida harida ning kaasajal majanduslike ja nn "*rahvuslike*" huvide pärast. Vaenutegevus on enesega tihti, vähemalt ühele vaenupoolele, kaasa toonud oma territooriumi täieliku või osalise kaotuse, söötis põllud, laostunud majanduse ning hääbunud kaubanduse. Okupatsioon võib alguse saada ka otsese vaenutegevuseta, nagu see oli Prantsuse okupatsioon Saksamaa tööstuspiirkonnas Rheinimaal (1918-1923) ja Ameerika okupatsioon Jaapanis (1945). Viimatinimetatud okupatsiooni eripära seisnes ka selles, et alles peale Jaapani okupeerimist, mis ei toimunud vaenutegevuse käigus, lepiti Ameerika Ühendriikide ja keiserliku Jaapani vahel kokku tingimusteta kapitulatsioonis.

Tänapäevased reeglid okupatsioonile on kasvanud välja sajanditest, mil ei tehtud vahet okupatsiooni ja vallutamise vahel. Mineviku sõjad olid oma olemuselt reeglina vallutussõjad, mille käigus vallutaja liitis oma kuningriigiga vallutatud territooriumi. Napoleon Bonaparte'i mõttekaaslane Albert Vandal on kasutanud mõistet "liikuvad piirid". Napoleoni impeeriumi piirid ei liikunud mitte ainult sõdade ajal ja pärast neid, vaid ka lühikestel vaheaegadel, mil keiser ei sõdinud. Ta andis lihtsalt välja vastavasisulise dekreedi, mille tulemusena liideti impeeriumi külge tingimusteta maad, mis sel hetkel olid Prantsusmaale olulised. Teine suhteliselt sagedasti Napoleoni poolt viljeletud teguviis oli liidetava maa-ala etteotsa oma sugulastest, ministritest või väeülematest riigijuhtide, vürstide, hertsogite ja kuningate määramine. Sellist tegevust nimetati tinglikult "maskeeritud laienemiseks". Tolleaegsed seadused ja kogu õigusruum ei keelanud ega reguleerinud sellist tegevust (tugevama õigus) ning seega oli vallutajal, kui võitjal, täielik voli ja vabadus tegutseda oma parima äranägemise järele.

Alles alates aastast 1808, kui Tsaari-Venemaa okupeeris Rootsi kuningriigile kuulunud Soome, sundis tsaar Aleksander I soomlasi enesele ehk Vene kroonile truudust vanduma, hoolimata sellest, et seaduslikult kuulus Soome, kuni 1809 aastani septembrini Rootsi Kuningriigile.

Mõned aastad hiljem, 1828. aastal, tõi Ameerika Ühendriikide õiguskantsler John Marshall õiguslikust aspektist nähtuna esile täiesti uue mõtte sõnades, et "tähtis on vallutatud territooriumi mitte kohe alistuma sundida, vaid hoida vallutatud territoorium seniks militaarokupatsiooni all, kuniks osapoolte vaheline rahuleping määratleb tema saatuse".

Tänapäeval on täiesti mõistetav, et okupeeritud territooriumi annekteerimine on rahvusvahelise õiguse ja seaduste jäme rikkumine, kuna territooriumi õiguslikku staatust ei tohi muuta enne, kui on saavutatud kas täielik alistumine (*debellatio*) või sõlmitud rahuleping. Nagu Roberts on märkinud, on annekteerimise keelustamine osa tavaõigusest (*customary law*), selle kohta on piisavalt kohtulahendeid ning ekspertide kirjutisi, kuid mida me ei leia, see on selgesõnaline vastus, kuidas käituda okupatsiooni korral.

Aukartust äratava osa reegleid, mis käsitlesid militaarokupandi õigusi ja kohustusi vaenlase ehk okupeeritud territooriumil, võime leida juba aastast 1863, kui professor Francis Lieber koostas nn "Välimäärustiku tegutsemisjuhised USA armee juhatusele" (*Instructions for the Covernment of the Armis of the United States in the field*), mis anti välja 24. aprillil 1863. aastal. Kõnealust määrustikku kasutati aastani 1914, kuniks USA Sõjaministeerium koostas ja andis välja uue reeglistiku (*Rules of the Land Warfare*). Olgu siinjuures kiirustades lisatud, et peale Genfi konventsioonide ja nende lisaprotokollide ratifitseerimist USA Kongressi poolt (02.02.1956), täiendati ka nimetatud reeglistikku (*The Law of Land Warfare*) kõigi nelja Genfi konventsiooni teksti ja täiendavate seletustega, mis avaldati uuendatuna juulis 1956.

Ka teiste suurriikide armeedele avaldas professor Lieber'i määrustik suurt mõju ning suur osa sellest sisuliselt kirjutati maha ning anti välja määrustikena oma relvajõududele.

Kaasaegsele rahvusvahelisele seadusandlusele pandi alus riikide eneste poolt oma armeede jaoks, tegutsemiseks okupatsiooni tingimustes, väljatöötatud määrustike ja juhiste alusel, mis sisuliselt pandi must-valgel kirja Haagi Rahukonverentsidel 1899. ja 1907. aastal. 1899. aasta konventsioon, milles kohustuti respekteerima seadusi ja tavasid sõjapidamisel maismaal (*Land Warfare*) pani aluse pea kõigile kaasaegsetele seadustele, millest juhindub sõjaaegne okupatsioon. Hilisem, 1907. aasta neljas konventsioon ja eriti just selle lisaprotokollid 23g, 23h ja 42 kuni 56 on reeglina ratifitseeritud kõikide riikide poolt ning armeede määrustikud on ajakohastatud.

Genfi konventsioonide väljatöötamisele (1949) andis tõuke teine globaalne konflikt 20. sajandil, mille käigus Saksa, Jaapani ja N. Liidu okupatsioonivõimude poolne igasugune seaduste ja inimõiguste eiramine tõi kaasa ilmselge vajaduse vastavasisuliste seaduste revideerimiseks ning kaasajastamiseks.

Järgmises lehes käsitlen kaht põhiteemat - okupatsiooniõigust ja okupeeritud territooriumi õiguslikku seisundit. Samuti olen analüüsinud okupatsiooni kehtivuse eeldusi.

Tarmo Ränisoo

Piirivalveamet hankis 15 uut sõidukit

Seoses ettevalmistamisega Schengeni lepingust tulenevate tingimuste täitmiseks, tekkis piirivalves vajadus universaalsete patrullteenistuse sõidukite järele, milles on võimalik teostada esialgseid väärteomenetlusi, transportida kinnipeetuid ja piirivalvekoera ning kuhu mahub piirivalvetoimkond. Sõidukid on 6-7 istekohaga, korraliku valgustusega töölaua, raadiosaatja ja võrguarvuti kasutamise võimalusega. Seoses viletsa teevõrguga piirialadel ning raske maastikuga on sõidukid neljarattaveolised, varustatud otsinguteks pöördlaterna ja välise töövalgustusega ning haakeseadmega. Autode spetsifikatsiooni koostamisel arvestati ka naabrite Soome piirivalve ja Eesti politsei kasutuses olevate sõidukite ehitust ja komplekteerimist.

13ne patrullsõiduki ja kahe bussi ost läks piirivalveametile kokku maksma 7 miljonit krooni.

Mihkel Rohtla

Piirivalveleht

Väljaandja Piirivalveamet

Toimetuse aadress Toompea 1, Tallinn 15183 pressijaoskond

Toimetaja Tiiu Leis
Fotograaf Jaan Rõõmus
tel 693 6013, faks 693 6012
e-post tiiu.leis@pv.ee

Trükiarv: 1000
Trükk: AS Folger Art
Küljendus: Tiiu Leis